

Proves d'accés a la universitat

Convocatòria 2015

Llengua catalana i literatura

Sèrie 5

Opció d'examen

(Marqueu el quadre de l'opció triada)

OPCIÓ A

OPCIÓ B

Qualificació		
1. Comprensió lectora	1.1	
	1.2	
	1.3	
	1.4	
	1.5	
2. Expressió escrita	2.1	
	2.2	
3. Reflexió lingüística	3.1	
	3.2	
	3.3	
	3.4	
	3.5	
Suma de notes parcials		
Descompte per faltes		
Total		
Qualificació final		

Etiqueta identificadora de l'alumne/a

Etiqueta de qualificació

Ubicació del tribunal

Número del tribunal

La prova consta de tres parts: 1) comprensió lectora, 2) expressió escrita i 3) reflexió lingüística. Heu de triar UNA de les dues opcions (A o B) i fer-ne les parts 1 i 2. A més, heu de fer la part 3, que és comuna a totes dues opcions.

OPCIÓ A

Llegiu aquest text i responeu a les qüestions que us plantegem tot seguit.

- CATERINA: No és broma
això que esteu dient?
- LIBORI: Jo m'ho pensava,
però va de debò; diu que t'estima,
i jo li he dit que ni pintat per gendre.
- CATERINA: Així us heu compromès?...
- LIBORI: I he dat paraula.
Comprens? He dat paraula, perquè em creia
que quan jo t'ho digués tu et posaries
a saltar i a ballar de tan contenta.
Perquè hi ha diner llarg... i ell és un home
com un senyor pel compliment i el tracte.
- CATERINA: ¿Però no compreneu que a mi m'esvera
pensar que un home així em besa la boca?...
- LIBORI: Qui vols que te la besa, Caterina?...
- No fem el mec i remenem les cartes,
escapcem, i què surt? No surt la groga
ni l'as, ni el rei: et surt el tres de bastos,
que ja el pots llençar al foc. Guaita'm, pubilla;
aquí en el poble colliràs gran cosa
darrere del taulell? Quin d'aquests homes
dels que han ballat amb tu i dels que et fan peça
vindrà a casar-se amb tu i a festejar-te
després del que ha passat i del que es conta?
- CATERINA: Pare, per Déu!
- LIBORI: No ens enganyem, pubilla.
Tu saps que jo m'he rosegat les ungles
i m'he empassat el fel. No vaig llançar-te
de casa meu, ni un os ni una costella
no et vaig trencar, perquè sóc el teu pare
i perquè va ajupir-me la desgràcia
i el cafè és el cafè. Has 'nat a Cotlliure,
hem mort el rastre, però aquí no baden:
aquí s'explica tot, i tu mateixa
ja veus que sóc vell i vindrà el dia
que hauràs de recollir i de passar comptes,
i al tupí et trobaràs amb quatre espines
i amb un gat renegant sota la porta.
I res més, sents?, res més, que som pescaires
i pobres escurats. Doncs ara pensa
que arriba el banyulenc i diu: «Entesos,
arrastro d'as i va per mi el pollastre»,
i el banyulenc et té com una reina,
que allà no **en** saben res, i les madames
et fan un cop de cap sortint de missa,
i esquena de llapí i gigot amb salsa...
- CATERINA: Però és que, compreneu?, és que aquest home,
no sé com dir-ho, però a mi em fa fàstic.
- LIBORI: I aquell no et feia fàstic?... Ui, la tendra!
Això dels homes tot és avesar-s'hi.

1. **Comprensió lectora** [4 punts en total]

1.1. Després de llegir atentament el text anterior, indiqueu si les afirmacions següents són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) En Libori ha donat paraula de casament de la Caterina.	☐	☐
b) La Caterina és molt feliç.	☐	☐
c) En Libori hi veu una solució econòmica.	☐	☐
d) Quan la Caterina va quedar embarassada, en Libori la va fer fora de casa.	☐	☐
e) El promès de la Caterina és de Banyuls, on no saben res d'ella.	☐	☐

1.2. Expliqueu el significat de cadascuna de les expressions següents, subratllades en el text, o proposeu-ne una expressió sinònima. [0,5 punts]

a) *No fem el mec:*

b) *Et surt el tres de bastos, que ja el pots llençar al foc:*

c) *[Homes] dels que et fan peça:*

d) *M'he empassat el fel:*

e) *Al tupí et trobaràs amb quatre espines:*

1.3. Escriviu el referent dels pronoms següents, marcats en negreta en el text. [0,5 punts]

«Jo m'**ho** pensava»:

«allà no **en** saben res»:

1.4. Expliqueu, en tres línies com a màxim, la reacció de la Caterina davant de l'anunci del compromís fet pel seu pare. [0,5 punts]

1.5. Resoleu les qüestions següents, relatives a les lectures obligatòries d'aquest curs.

1.5.1. En un màxim de cinquanta mots, expliqueu per què el conte «Paraules des d'un oliver», del recull *El Cafè de la Granota*, de Jesús Moncada, es defineix com un soliloqui amb interlocutor mut. [1 punt]

1.5.2. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *El Cafè de la Marina*, de Josep Maria de Sagarra, són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

Vertader Fals

a) El Cafè de la Marina és el cafè dels pescadors del poble, però al poble hi ha un altre cafè.	☐	☐
b) Els pescadors tenen molt bona vida i són rics.	☐	☐
c) La Caterina és mare soltera.	☐	☐
d) Monsieur Bernat parla una varietat rossellonesa del català.	☐	☐
e) Un cop casats, en Rafel vol que la Rosa s'estigui al cafè.	☐	☐

1.5.3. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives al recull *El Cafè de la Granota*, de Jesús Moncada, són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

Vertader Fals

a) El poble de Mequinensa és molt pla.	☐	☐
b) La Plaga de la Ribera s'entesta a ser el delinqüent del poble.	☐	☐
c) La gent del poble no va poder anar al sepeli de l'oncle Nicolau perquè hi havia futbol.	☐	☐
d) L'àvia del narrador es vol morir per a retrobar-se amb el seu home.	☐	☐
e) En Damià va engegar una escopetada a en Teodor perquè li havia descobert abans d'hora l'assassí d'una novella.	☐	☐

2. Expressió escrita [3 punts en total]

2.1. Transformeu el fragment següent del text, d'estil directe, en una única oració en prosa, d'estil indirecte i en tercera persona (narrador omniscient), a partir del començament que us proposem a continuació. La redacció resultant ha de contenir totes les afirmacions incloses en el fragment. [1 punt]

«No vaig llançar-te
de casa meu, ni un os ni una costella
no et vaig trencar, perquè sóc el teu pare
i perquè va ajupir-me la desgràcia
i el cafè és el cafè.»

En Libori va recordar a la Caterina que...

- 2.2. El text de Josep Maria de Sagarra posa damunt de l'escenari el debat sobre l'avortament, que als anys trenta del segle passat era un debat ben viu a tot Europa. Escriviu un text ben estructurat, de cent vint-i-cinc a cent cinquanta paraules, en què comenteu les qüestions que hi ha al voltant de la discussió sobre l'avortament.
[2 punts]

OPCIÓ B

Llegiu aquest text i responeu a les qüestions que us plantegem tot seguit.

La Maternitat d'Elna és la història de 597 persones anònimes nascudes entre el desembre del 1939 i l'abril del 1944 en un casalot abandonat a la població d'Elna, a la Catalunya del Nord, sota la tutela d'Elisabeth Eidenbenz, una mestra suïssa que amb només vint-i-cinc anys va poder salvar-les d'una mort segura quan eren nadons.

L'alternativa era néixer en els camps de refugiats francesos d'Argelers, el Barcarès, Sant Cebrià i Ribesaltes, on l'índex de mortalitat infantil era del 95 %.

Les dones republicanes embarassades, recloses en aquells camps, tenien poques possibilitats de garantir la vida dels seus fillets en aquell món d'entreguerres. I l'actuació d'Elisabeth Eidenbenz va ser **determinant** per a encarrilar aquelles noves vides amb prou garanties per a sobreviure. Ella va fer de la Maternitat d'Elna el bressol dels exiliats.

El gener del 1939, en ocupar els franquistes Barcelona, es va donar el tret de sortida perquè els vençuts de la Guerra Civil marxessin per por a la repressió del dictador. Catalunya va patir l'**èxode** més important de tota la seva història. Gairebé mig milió de persones van fugir a França a causa d'un exili **forçós** d'aquells que no podien i no volien compartir país amb el **totalitarisme** de Franco.

Les autoritats franceses van començar a veure amb neguit com, a partir del 24 de gener, la seva frontera estava pressionada pels primers exiliats. **Els hi** van negar el pas fins que, la nit del 27 al 28 de gener, van permetre que hi passessin les dones i les criatures. Al cap de tres dies van autoritzar l'entrada dels ferits i més tard de les tropes republicanes.

Una riuada humana es precipità en massa sobre els passos fronterers de Cervera de la Marenda, el Portús, el coll d'Ares i la Guingueta d'Ix, mentre els avions franquistes esgarrapaven les darreres víctimes bombardejant tota la zona fronterera.

Als exiliats que buscaven la llibertat a contracorrent només els quedava l'esperança de creuar la ratlla per recuperar la llibertat i la pau. Però l'èxode fou tan massiu que les autoritats franceses van quedar **desbordades** i milers de persones van ser enviades als mal anomenats *centres d'acollida*. Aleshores, l'esperança es va convertir en l'inici d'un malson. Començava un penós i dur exili.

Assumpta MONTELLÀ I CARLOS. «La Maternitat d'Elna». *Finestrelles*, núm. 14 (2009)

1. Comprensió lectora [4 punts en total]

1.1. Després de llegir atentament el text anterior, indiqueu si les afirmacions següents són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) Les dones que parien a la Maternitat d'Elna eren refugiades de la Guerra Civil.	☐	☐
b) A la Maternitat van néixer milers de persones.	☐	☐
c) De seguida que van arribar a la frontera, l'Estat francès va permetre el pas dels primers exiliats.	☐	☐
d) Els avions franquistes bombardejaren els camins cap a la frontera.	☐	☐
e) La vida als camps de refugiats era terrible.	☐	☐

- 1.2. Proposeu un sinònim o una expressió sinònima per a cadascun dels mots següents, marcats en negreta en el text. [0,5 punts]
- a) *Determinant*:
 - b) *Èxode*:
 - c) *Forçós*:
 - d) *Totalitarisme*:
 - e) *Desbordat*:
- 1.3. Escriviu el referent dels pronoms següents, marcats en negreta en el text. [0,5 punts]
- «va poder salvar-**les**»:
- «**Els hi** van negar el pas»:
- 1.4. Expliqueu, en tres línies com a màxim, el context històric en què Elisabeth Eidenbenz va tirar endavant el projecte de la Maternitat d'Elna, a partir del que es diu en el text. [0,5 punts]
- 1.5. Resoleu les qüestions següents, relatives a les lectures obligatòries d'aquest curs.
- 1.5.1. En un màxim de cinquanta mots, expliqueu el paper que tenen els parroquians que habitualment són al cafè respecte de l'argument principal a l'obra *El Cafè de la Marina*, de Josep Maria de Sagarra. [1 punt]

1.5.2. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives al recull *El Cafè de la Granota*, de Jesús Moncada, són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) El vell Cristòfol és l'informant de l'autor.	☐	☐
b) El futbol i la política es barregen en alguns contes.	☐	☐
c) La mort és un tema recurrent en l'obra.	☐	☐
d) Els contes impacten perquè són tràgics.	☐	☐
e) El Cafè de la Granota és l'únic cafè de la vila.	☐	☐

1.5.3. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *El Cafè de la Marina*, de Josep Maria de Sagarra, són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) En Libori és l'amo del Cafè de la Marina.	☐	☐
b) En Claudi és l'hereu del cafè i hi ajuda el seu pare.	☐	☐
c) En Rufí i la Rufina són personatges principals de l'obra.	☐	☐
d) L'obra és dels anys trenta del segle XX i reflecteix l'ambient i els debats socials de l'època.	☐	☐
e) En Libori sap que quan la Rosa es casi la perdrà per al cafè.	☐	☐

2. Expressió escrita [3 punts en total]

2.1. Reescriu el fragment següent del text posant en passat simple els verbs que estan en passat perifràstic. [1 punt]

«Les autoritats franceses van començar a veure amb neguit com, a partir del 24 de gener, la seva frontera estava pressionada pels primers exiliats. Els hi van negar el pas fins que, la nit del 27 al 28 de gener, van permetre que hi passessin les dones i les criatures. Al cap de tres dies van autoritzar l'entrada dels ferits i més tard de les tropes republicanes.»

- 2.2. Escriviu un text ben estructurat, de cent vint-i-cinc a cent cinquanta paraules, en què expliqueu quin coneixement i quina opinió personal teniu del tema d'actualitat següent: *Els grups de joves immigrants que volen passar les fronteres.* [2 punts]

PART COMUNA

3. Reflexió lingüística [3 punts en total]

3.1. Indiqueu l'anàlisi correcta dels pronoms, les oracions o els sintagmes subratllats. [1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

3.1.1. Jo li he dit que ni pintat per gendre.

- subjecte
- complement directe
- complement de règim verbal (o complement preposicional)
- complement circumstancial (o adjunt)

3.1.2. Vindrà el dia que hauràs de recollir i de passar comptes.

- oració subordinada adjectiva, complement del nom
- oració subordinada adjectiva, complement circumstancial (o adjunt)
- oració subordinada adverbial, complement circumstancial (o adjunt)
- oració subordinada adverbial, complement del nom

3.1.3. Això dels homes tot és avesar-s'hi.

- complement circumstancial (o adjunt)
- complement indirecte
- sense funció
- complement de règim verbal (o complement preposicional)

3.1.4. Ni un os ni una costella no et vaig trencar.

- complement circumstancial (o adjunt)
- subjecte
- complement de règim verbal (o complement preposicional)
- complement directe

3.1.5. Però no compreneu que a mi m'esvera pensar que un home així em besa la boca?

- complement indirecte
- complement directe
- subjecte
- complement circumstancial (o adjunt)

3.1.6. Catalunya va patir l'èxode més important de tota la seva història.

- complement circumstancial (o adjunt)
- complement del nom
- complement de l'adjectiu
- complement de règim verbal (o complement preposicional)

3.1.7. Als exiliats que buscaven la llibertat a contracorrent només els quedava l'esperança de creuar la ratlla per recuperar la llibertat i la pau.

- complement directe
- subjecte
- complement indirecte
- determinant

3.1.8. Les autoritats franceses van quedar desbordades.

- atribut
- complement predicatiu
- complement de l'adjectiu
- complement circumstancial (o adjunt)

3.1.9. Les autoritats franceses van començar a veure amb neguit com, a partir del 24 de gener, la seva frontera estava pressionada pels primers exiliats.

- oració subordinada substantiva, complement directe
- oració subordinada adverbial, complement circumstancial (o adjunt)
- oració subordinada substantiva, subjecte
- oració subordinada substantiva, complement circumstancial (o adjunt)

3.1.10. L'esperança es va convertir en l'inici d'un malson.

- complement de règim verbal (o complement preposicional)
- complement circumstancial (o adjunt)
- complement directe
- complement indirecte

3.2. Empleneu els buits de les oracions següents amb els pronoms febles o els pronoms de relatiu adients i en la forma correcta. [0,5 punts. Per cada resposta errònia o no contestada es descomptaran 0,1 punts.]

- a)** De nens a la Maternitat d'Elna, _____ van néixer més de cinc-cents.
- b)** Hi ha persones _____ cal reconèixer els mèrits.
- c)** Els exiliats cercaven la llibertat a l'altra banda de la frontera, però no _____ trobaren.
- d)** Els homes _____ et fan peça no es casaran amb tu, Caterina.
- e)** Als pescadors catalans no _____ anava gaire bé la feina als anys trenta del segle xx.
- f)** Aniràs a la manifestació? Et recomano que no deixis d'anar _____.
- g)** Ja sortirem, quan _____ haurem acabat (els deures).

3.3. Completeu les oracions següents amb la forma verbal correcta del verb que hi ha entre parèntesis. [0,5 punts. Per cada resposta errònia o no contestada es descomptaran 0,1 punts.]

- a)** Et dic que _____ (*escapçar*) tu mateix les cartes.
- b)** Quan venia al cafè de bon humor, em _____ (*complaire*) les seves atencions.
- c)** És clar que l'Elisabeth ha _____ (*merèixer*) l'homenatge a Elna.
- d)** Què més vols que hi _____ (*fer*) jo?
- e)** S'ha passat una bona estona _____ (*fondre*) xocolata per al pastís.
- f)** Aquesta mena de xocolata no cal que la _____ (*fondre*).
- g)** Què li _____ (*preguntar*), si fossis periodista?

3.4. Subratlleu en el text següent cinc grafies que corresponguin al so africacat palatal sord [tʃ]. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; si no responeu a la pregunta, no hi haurà cap descompte.]

Vaig consultar el metge de Felanitx perquè em feia mal el fetge, i estava mig angoixat: Tanta garnatxa al bateig! Va dir-me que no era mal lleig, que només tenia empatx.

3.5. Completeu les oracions següents amb la forma correcta de les dues que hi ha entre parèntesis. [0,5 punts. Per cada resposta errònia o no contestada es descomptaran 0,1 punts.]

- a)** M'agradaria saber (*perquè / per què*) _____ no m'han concedit la beca.
- b)** (*Quan / Quant*) _____ arribarà el tren?
- c)** No sé (*de què / què*) _____ parlen. Sembla alemany, però no ho és.
- d)** (*Els / Els hi*) _____ compararé les sabates el mes vinent (als meus fills).
- e)** No trobo les arracades per (*enlloc / en lloc*) _____.
- f)** Ho podia fer qualsevol persona. (*Tanmateix / No obstant*) _____ ho faré jo mateix.
- g)** Volen saber (*què / que*) _____ diràs a l'assemblea.

Etiqueta del corrector/a

--	--

--	--

Etiqueta identificadora de l'alumne/a

Institut
d'Estudis
Catalans